

Sư Giác Nguyên

giảng pháp trong chuyến đi thăm thánh tích Ấn Độ

tháng Hai năm 2025

PHÁP THOẠI SỐ 5

Kālāma tri ân cô Diệu Hỷ chép bài

Ấn Độ 2025 – Pháp thoại 5

Có một chuyện quan trọng thế này, hai xe mà chỉ nhóm này được nghe. Mấy chuyện tôi nghĩ phải nói khi đến đây.

Chuyện thứ nhất, theo truyền thống của chư Phật, sau khi một vị Bồ tát hành tròn Ba La Mật thì kiếp cuối cùng sẽ về Đâu Suất. Ở nhiều kiếp quá khứ, khi mà ngài sanh về các cõi trời sống lâu, Ngài sống đến mức nào đó rồi ngài nguyện adhimuttakālakariya – sống chết như ý. Ngài thấy sống lâu quá ngài nguyện xuống đây tiếp tục mang thân người hành Ba La Mật, tu hành. Nhưng riêng kiếp cuối cùng ở cõi Đâu Suất là sống hết tuổi thọ chứ không nguyện xuống nữa. Vì sao vậy? Mấy kiếp kia người ta còn dở dang, còn trả nợ nên người ta đi vacation rút ngắn ngày, còn giờ làm tỳ phú rồi đâu cần rút ngắn ngày nữa. Khi sống hết tuổi thọ thì chư thiên mười muôn thế giới vũ trụ họ đến thỉnh ngài giảng trần.

Có một chuyện mà Phật tử không được nghe kỹ chỗ này. Chư Thiên cõi thấp biết gì mà thỉnh. Phạm thiên là những vị sống lâu họ biết. Khi một trái đất hình thành, chỗ nào sẽ có đức Phật thành đạo chỗ đó sẽ có mọc lên một đóa sen, Phạm Thiên họ nhìn lúc nó mới hình thành, chưa có người, họ nhìn thấy 3 đóa thì biết 3 vị Phật sẽ xuất hiện. Trái đất này ông thấy 5 đóa. Cho nên, họ cứ chờ đợi chờ đợi.

Đời Phật Kakusandha khi Phật tịch rồi, giáo pháp cũng bị suy tàn, chư tăng mới tổ chức kỳ kết tập. Kết tập là mấy vị về đọc, rồi vị kế bên là chỗ này tui nghe khác nha, thì chư tăng mới ghi nhận đây có 2 version. Có 2 dị bản sau: có một dị bản để là Sariputtasamāsatta – những chúng sanh giống như ngài Xá Lợi Phất cũng phải nghe pháp mới đắc đạo. Nhưng có bản họ không để Sariputta mà họ để Paññavantasatta – chúng sanh có trí tuệ phải nhờ nghe pháp mới đắc đạo. Nó hơi khác chút vậy. Đó gọi là kết tập. Trong kỳ kết tập đó chư tăng về đông, thì phải quét dọn, bưng cháo, bưng nước lên, có ông sư sadi bưng nước lên, ông buồn ngủ quá đi, ông nguyện : Nhờ cái phước này con nguyện kiếp sau con ngủ cho đã, ông tu có chút bê bối nên ông sanh thành một con rồng, nằm dưới đáy sông Hằng. Mỗi vị Phật trước khi thành đạo, nhận cơm của người ta thì thả cái mâm xuống. Tại sao phải thả mâm? Các vị khấn nếu ta sẽ thành Phật tại đây thì bình bát sẽ trôi ngược dòng. Nhìn bình bát trôi ngược dòng thì tin là mình sẽ thành Phật. Đời Phật thứ hai, con rồng nằm ngủ, nghe cái “keng” nó mở mắt ra, thấy có cái mâm, nó nói : hôm qua ông, nay ông nữa. Rồi nó ngủ tiếp. Nó nằm ngủ lát nghe “keng” là tới Phật Ca Diếp. Nó tên là Kāla – thời gian. Đến đời Phật Thích Ca Mâu Ni nó nghe “keng” là vị Phật nữa, nó nói : Phật đâu mà nhiều dữ vậy ta? Nhưng lần này ảnh không ngủ nữa, ảnh lên hầu Phật. Những chúng sanh tuổi thọ ít họ không biết sự ra đời của chư Phật. Chúng sanh sống tuổi thọ nhiều họ biết.

Mấy vị Phạm thiên biết thời điểm này là thời điểm Phật ra đời họ đến họ thỉnh Bồ Tát giảng trần. Ngài xét thấy Ngài đi xuống đất nước nào, cha là ai, mẹ là ai, phải xứng đáng sao, thời kỳ đó chúng sanh ra sao, trung tâm văn minh thế giới đang nằm ở đâu.

Văn minh thế giới nó xê dịch rất nhiều điểm, có lúc nó nằm ở Lưỡng Hà, có lúc nó nằm Ai Cập, có lúc nó nằm Châu Phi, đến đời Phật Thích Ca Mâu Ni nền văn minh nó nằm ở Ấn Độ.

Văn minh nhân loại có 2:

- Văn minh tâm linh
- Văn minh vật chất

Thời mình là văn minh vật chất, về mặt tâm linh là bị lép. Tất cả vị lớn Thánh Gandhi, Krishnamurti,... đi hết rồi. Thời này là thời của Elon Musk, Bill Gates,... Thời đức Phật là thời đỉnh cao tâm linh. Ngài nhận lời ngài ra đời.

Chỗ này quan trọng nè.

Khi Bồ Tát nhận lời rồi Ngài dò coi chỗ nào: Hiện giờ Kapilavatthu là chỗ ổn, đất lành, cha mẹ Maya, Tịnh Phạn ổn, tuổi thọ chúng sanh ổn. Ngài xét ổn Ngài mới nhận lời. Khi Ngài nhận lời Ngài sống mãn thọ- cách đây 2600 năm thôi. Lúc ngài từ trần trên đó xuất hiện trong bụng bà mẹ 10.000 vũ trụ rung lắc. Nhiều vị trời sống lâu họ hỏi nhau: Bồ Tát nhập thai. Mười tháng sau địa cầu rung lắc là lúc đó Bồ Tát đản sanh. Những vị nghe rung lắc họ nói Ngài thành Phật mình tới mình học. Tới lúc nó rung lần nữa họ hỏi vì sao rung lắc, mấy vị biết họ nói là hôm nay Ngài thành đạo, họ nói họ sẽ xuống. Mà cái ngày họ xuống được là đêm Kusinara. Y như người Việt Nam. Có nghĩa là cứ hẹn. Nội vô make up, bấm phone, nhắn tin rủ người này người kia, tới chừng vô tới nơi là Ngài Niết Bàn rồi. Cho nên buổi chiều cuối cùng, Ngài đến đây, Ngài nói ngài Anan: Như Lai nằm nghỉ ở đây và khuya nay Như Lai sẽ Niết Bàn. Đây là ngự viên dòng vua Malla, Anan hãy vào báo cho họ biết. Khi ngài báo như vậy thì trước mặt đức Phật có 500 vị tỷ kheo, vị đặc thấp nhất là Tu Đà Hườn. Trong đó có tôn giả Upavanna, đặc A La Hán, ngài đứng trước mặt đức Phật ngài quạt, đức Phật mới nói hãy đứng tránh qua một bên, đừng đứng che mặt Như Lai. Thì ngài Anan mới hỏi Bạch Thế Tôn, tôn giả Upavanna đã theo hầu Thế Tôn lâu ngày, bên cạnh con còn Upavanna nữa mà sao phút cuối đức Thế Tôn không cho Upavanna đứng trước mặt? Phật nói rằng: Rất nhiều chư Thiên họ muốn nhìn Như Lai lần chót nhưng họ đã không nhìn được vì Upavanna đang đứng che mặt.

Chư thiên nhìn xuyên qua núi được nhưng ngài Upavanna đứng đó họ không nhìn qua được. Vì sao? Đời Phật Ca Diếp, ngài Upavanna là một vị thọ thần, kế bên tháp xá lợi. Ông có tâm nguyện là không cho ai phá tháp hết. Nhờ phước giữ tháp đời đời ông sanh ra đời không bao giờ mất, nhà không bao giờ bị trộm, cơ thể ngài thiên nhân không xuyên qua được. Cho nên khi ngài đứng trước mặt đức Phật chư thiên không thấy được. Thân ngài là thân Kāṭhina – solid, đến mức thiên nhân không nhìn qua được. Vô lượng chư thiên về hầu Phật mà tôn giả Upavanna đứng họ không nhìn qua được.

Chuyện thứ hai, Phật nói rằng: Nay Anan, Anan có biết Như Lai đang nằm ở đây, trong bán kính 12 do tuần, chư thiên trong vô lượng vũ trụ về châu hầu và chiêm ngưỡng Như Lai lần chót đồng đến mức bột mà người ta bỏ vào ống sậy người ta nén. Nay Anan, không có chỗ trống nào như đầu kim mà không có chư thiên. Nói mà nghe nổi óc.

Vì sao đồng như vậy? Hẹn. Hẹn ta sẽ xuống hầu. Tới lần rung lắc cuối cùng “Nghe nói đêm nay đức Như Lai viên tịch” thì họ về, không kịp nữa.

Cái này mới xúc động. Đêm cuối cùng khi Ngài mệt lắm rồi, trong kinh nói 7 cây số mà Ngài dừng chân 25 lần. Thay vì dùng thần thông Ngài đi bộ. Đức Phật cũng vậy mà ngài Ca Diếp cũng vậy, nói một câu là: Dùng thân tàn này để đời sau thấy tinh tấn là quan trọng. Như ngài Ca Diếp lúc ngài lớn tuổi đức Phật gọi ngài Ca Diếp về ở gần Như Lai đừng đi đầu đà nữa. Ngài Ca Diếp nói, vì nghĩ đến đời sau, chân còn leo núi được con còn đầu đà. Các vị hiền thánh đặc biệt lắm. Không phải như mình.

Khi chư thiên châu hầu, ngồi đông lẩm. Ngài nói gì cho chư tăng chư thiên cũng nghe. Đang ngồi xung quanh Ngài hỏi: Các tỳ kheo có gì thắc mắc về giáo pháp thì hãy hỏi ta, đừng để sau này hối tiếc là ngày xưa trước mặt Thế Tôn mà chúng ta không chịu hỏi. Đây là dịp cuối cùng.

Xin lỗi nói hơi dài chút, một ông cụ, hơi tàn sức kiệt mà dặn dò đủ chuyện hết. Khi ta mất rồi chúng tỳ kheo xưng hô nên rõ ràng, lớn nhỏ phải ra sao; khi ta mất rồi vị tỳ kheo đối với cư sĩ nữ phải ra sao. Hỏi đó giờ giới luật cấm cho vui. Chứ lần này Ngài nói rất rõ.

Ngài Anan hỏi: Khi Thế Tôn mất rồi, với nữ giới chúng con phải làm sao? – Phật dạy: Đừng tiếp xúc. Ngài Anan hỏi: Nếu hoàn cảnh phải tiếp xúc? – Ngài dạy rằng: Hãy chánh niệm.

Một là đừng tiếp xúc. Hai là gặp đừng nói chuyện. Khi nói chuyện phải giữ chánh niệm. Ngài dặn rất là kỹ./.